

Előfizetési árak
helyben, vagy postán küldve:
Egész évre . . . . . 10 fnt — kr.
Félévre . . . . . 5 — —
Negyedévre . . . . . 2 — 50 —
Egy órára . . . . . 1 — —
Egyes szám 4 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény a szerkesztőségbe (Nagy-utca 1702. sz.) bérmentve küldendő.

Előfizethető helyben:
Tegledi K. Lajos könyvkereskedésében,
Szapáry Gyula kiadó iktáskán (Kis-csapó-
utca 383. sz.) és a szerkesztőségben.

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KOZLÖNYE.

MEGJELEN NAPONKINT PÉNTEK ÉS VASÁRNAP KIVÉTELEVEL

Hirdetési díj:

Négy hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű s többszöri hirdetések alkalmán jutányos áron vezetik fel. Bélyegdíj minden külön beiratásért 30 kr.

Hirdetést vagy reklámot magában foglaló újdonság sora 50 kr.

Nyitléri közlemények minden petit sora 50 krajczár.

Hirdetések fölvetetnek Szapáry Gyulán és a szerkesztőségben.

Kéziratok nem adóznak vissza.

„Az a rongyos 739 ezer forint.”

Az 1892-ik évi választásokról szóló rész a magyar politikai morál történelmének egyik legszomorubb fejezete marad. Az erkölcsatlenség az uralkodó párt által vezetett választásokban igaz, nem mai keletű. Egykor az a szabadelvűnek nevezett párt uralmának kezdetével. Voltak igenis visszaélések más, a fusiót megelőző választások alkalmával is. Volt hivatalos pressio is bizonyára, tagadhatatlanul igaz, hogy volt vesztegetés is. De oly általános, oly erőszakos, annyira nyílt, oly páratlanul vakmerő elnyomása a választók független gondolkodásának, szabad akarat-elhatározásának nem fordult még elő alkotmányunk csonka visszaállítására óta soha, mint az idén e minden kormányzói feladatra impotens és egyedül a hatalom tehetetlen tovább vonzolására képes, ezért azonban mindenre képes kormány vezetése alatt.

Hiszen a Deák-párt, uralmának utolsó esztendejében a magát azóta lejárt, száz súlyos hibában szenvedő választási törvénybe bevette, hogy a választások érvényessége fölött a pártoktól független legfőbb bíróság fog itélni. Annyi ideje már nem volt a Deák-pártnak, hogy a választási törvényben kimondott általános elvet részletes törvénnyel szabályozza. A fusio helyéről elkergette; a dicsőhymuszok zengése között megszületett erős hatalmas szabadelvű-párt azonban — melynek akkori számbeli és súlybeli erejéhez hasonlít nem tud felmutatni a parlamentarizmus története, mindent előbbvalónak tartott, előbbvalónak tartotta egy légio kontár-törvényösszetákolását, mint a ré maradt nagy elvek megvalósítását s a megalkulásakor világgá kürtölt magasztos hivatását a napról-napra való nyomorúságos tengődéssel, a liberális intézmények, a parlamentarizmus garanciáinak megalkotását a hatalomhoz való görcsös ragaszkodással, brutális kortes-politikával váltotta fel.

Igy történt, hogy a curiai bírásoknak a választási törvényben kimondott, kötelezett elve ma sem egyéb őriási hazugságnál, a melynek uralma alatt az éppen kormányon levő párt büntetlenül szabadon tobzódhatik a legféltelenebb kortes-orgiákban.

Ezért mondjuk, hogy a szabadelvű-párt által megejtett választások erkölcsatlensége azon kezdődik, hogy 17 esztendő szakadatlan ámitásaival mindig eltudta odázni a választások feletti curiai bírásoknak még a Deák-párt által törvénybe iktatott elvének megvalósítását. És a hazudozásnak erre a rendszerére föltette a koronát — csörgő-sapkának kellene mondanunk, ha nem legszentebb jogaink kiforgatásáról volna szó, — a XIX. század utolsó évtizedében liberális számalmos lovagja, Magyarország annyi mindent ígérő igazságügyminisztere, mikor a sok fércz-munka között és az osztatlan közvélemény nyomása alatt végre-valahára a komolyság látogatásával kidolgozta, benyújtotta és tárgyalatni is megkezdte a választások tisztaságának megóvására sürgetett törvényjavaslatot s aztán keresztül vitte, — mert neki volt benne orozslánrésze, hiszen Szapáry vergődő tehetatlensége soha sem birt volna vele megbirkózni, — ki erőszakolta a parlamentnek nálunk példa nélkül álló felosztását, hogy az új országgyűlés megint a régi visszaélések segédelmével, a hatalomnak korlátlanul rendelkezésére álló eszközöknek az ediginél szárazorta szemérmelenebb kihasználásával legyen összerakható, s

hogy az összerészakolt, összevásárolt mandátumok fölött megint csak ugyanazon szervilis többség mondhasson pártos ítéletet.

Mindennek erőszakos, gonosz kézzel sikerült keresztül-vitele azonban nem elég. Tütrötzések csak magukat, nyomjatók el a felháborodást lelketekben magyar nép romlatlan erkölcsü választópolgárai: a java csak most jön. Ez a kormány és pártja, ugy látszik, végre szakít a hazudozással, ha ugyan igazság a hazugság kérdése, az erkölcs útjára tér, ha ugyan erény az erkölcsatlenség dicsekedése. Imé, halljátok, olvassátok, mire szegődött a ti mesemondótok, a magyar nép tiszta erkölcsének annyi örök-értékű könyvben magasztaló nagy költője? Avagy hazugság immár lelkünknek az a tiszta öröme is, melyet Jókai könyveiből merítettünk? Nincs már meg, nem él már a magyar nép költője? Hazugságot olvas ezental munkáiból a jámbor magyar nép? »Ez a szó volt elmondja az egész történetet. Azt a történetet, melyet gyászos tollal ő írhatna meg leghivebben: »K o m a r o m t o l — O r a v i c z á i g.«

Az a történetet, melynek bukott hőse egy nemzet bálványja, kit politikai rendszerünk sülyedése odáig alacsonyított, hogy tört tollának tompa vonásával durván rajzolja a nemzet elé a neki kegyesen kerületet juttató jóságos hatalom kortes-védelmét. Ez a védelem égbe kiáltó vád a politikai erkölcsatlenség ama pusztító uralma ellen, mely mikor egy Jókait fel tud használni arra, hogy saját multját így megbélyegezze, egyuttal szakít a tisztességnak még külső látszatával is.

Jókai tollával nyíltan vall be annyit, hogy a kormánypárt ideai választásai »rongyos 739,000 forintba kerültek« — kinek? »a fölötte még csak a vitát sem kezd.« Hát nem annak a tolvajnak a beösmérése ez, a ki attól vár enyhébb büntetést, hogy »töredelmesen« bevallja, a mit rábizonyítottak? A konok tagadásban megtaláljuk volna legalább a rendszernek önmagához való hűségét: ez a kicsikart beösmérés annál megvetésre méltóbb, mennél többet tud elhallgatni az őszinteség árca alatt.

Az ideai választási vesztegetések horribilis mértékét azonban nem csökkentheti az a bányu fogás, hogy Jókaival beösmertetik »azt a rongyos 739,000 forintot«, a mennyinek szétküldését szemfüles ellenzéki újságíróknak kifürkészni sikerült. Nem lehet a tények megdöbentő hatását még akkora sophismával sem gyengíteni, hogy az ellenzéki választások is pénzbe kerülnek, hát a kormánypárti választások sem eshetnek meg pénz nélkül. Ugyám, de kinek a pénzébe kerül az ellenzéki képviselők mandátuma? És mire költötték pénzt az ellenzéki képviselő-jelöltek? Melyik az az ellenzéki párt-kassza, és ki az az ellenzéki jelölt, a kinek a választási költségeit valamilyen központi gondviselés teremtette elő, a melynek ki és mivolta fölött Jókai Mór »még csak vitát sem kezd«?

Debreczenről is beszél Jókai Mór. Kár volt nagyon. Mondja meg ő vagy más, melyik ellenzéki szavazatot, ki vásárolta pénzért Debreczenben; mi névszerint megtudjuk mondani, melyik kormánypárti kortes mennyiért és kit vesztegetett meg. Alig hisszük, hogy akadna Jókai, a ki a bebizonyítható konkrét eseteket le tudná tagadni.

Hagyja azért nyugodni a mi boldog emlékü Baldácsynkat, a kinek két szótöbbségét annak a két választónak be-

csületes szavazata adta meg, a kiket egy akkori rendőrkapitány szelid rábeszélése cipelt az urnához, hogy velők a kormánypárt jelöltjét megmentse. Szegény hatalom, mely Jókai tollával, érveit a sirook mélyéből kaparja ki!

Nagyon olcsónak tartja azonban a nemzet koszos írója Magyarország sorsát azért a bevallott rongyos 739,000 frtért. Ugy látszik, Jókait ezuttal csak a pénzbeli vesztegetések védelmére alkalmazták. A vesztegetések azonban még rutabb, még brutálisabb fajtájáról: ezer meg ezer hivatalnok szabad akaratának erőszakos legigázásáról hallgat a szomorú védelem. A hallgatás bizony arany. De a magyar állam, jobban mondva, a magyar kormány szerencsétlen rabszolgái még csak nem is hallgathattak. Nekik szavazni kellett: mert nekik a szavazat kenyér. Nem a hiven teljesített hivatalos kötelesség, nem az odaadó, önmegtartó, hazafias munkának nyomorúságos jutalma a magyar állam kenyere, hanem a legszentebb egyéni meggyőződés szabad nyilvánításának büntetése a kenyér elvesztése.

De szőljön csak valaki hivatali pressióról! Hiszen szabadon választott a magyar nemzet most is. A választók szabad akaratát érvényesült az oly kerületekben is, hol a választások sorsát a hivatalnok-elemek döntötték el. Szavazhatott ugy-e bár minden államhivatalnok szabadon? Igen mindegyiknek szabad volt a kormánypárt jelöltjére szavazni. S ha ez a nagy szabadság nem felsőbb meghagyásnak köszönheti eredetét, magyarazzák meg hát nekünk, oldják meg azt a lélektani problémát, miképen lehetséges, hogy pl. egy 100—120 főből álló testületnek, minden egyes, a nemzet igazi intelligenciájához tartozó tagja ugyanazt a politikai meggyőződést vallja, hogy azok között ne akadhasson, mondjuk egy törpe minoritás, mely többi társától eltérően gyakorolja »szabadon« polgári jogait?!

Fejtsék meg ezt s letesszük a tolat, vagy csak a kormány példátlan szabadságszeretetének magasztalására veszzük fel újra, követvén a legnagyobb élő magyar író példáját, a ki hitvány szatocs-üzletnek mondja azt a nagykereskedést, melyben egy nemzetnek legdrágább kincsét árulják. Szabott áron, vagy alku szerint, nagyban és kicsinyben, pénzért vagy cserében. Mi is »az rongyos 739 ezer forint.«?!

»Szegény Gazdagok.«!

B. S.

A felbomlott szabadelvű párt.

A »Lloyd« ódon termei, melyekben az országos szabadelvű párt tartja fényesen berendezett klubhelyiségét, szerdán történelmi jellegű jelenetnek képeztek színhelyét. A Szapáry-kabinet bukásának előjátéka történt meg bennük, — és a szemlélőnek nem is kellett valami nagyon figyelmesnek lennie, mert nagyon könnyen vehette észre, hogy miként tornyosulnak mindinkább magasabbra Szapáry Gyula gróf kormánya fölött a sötétlő sötétebb felhők.

A fővárosban tartózkodó összes új szabadelvű képviselők megjelentek a klubban, — és megjelent maga a miniszterelnök is. Legjobb hívei is észrevenni vélték, hogy örökké mosolygó arczáról eltűnt a mosoly és kevés volt ama halandók száma, kiket a miniszterelnök kegyes volt megszólítani. Szapáry borzasztóan ingerült volt és abba a szobába, melyben Tisza Kálmán tarokkot játszott, a világ minden kincséért be nem lépett volna.

Már előzőleg azonban észrevették, hogy az ugynevezett Tisza-klikk emberei feltűnően huzakodtak Szapárytól és kerültek az általa való megszólítottást.

És ennek meg van a maga oka. — A Tisza-klikk hatalmát Szapáry megtörni nem tudta, és mivel Szapáry emiatt aztal bosszulta meg magát, hogy Tiszának legbizalmasabb embereit, — mint Csernátorny Lajost, Jágáry Ödönt és Falk Miksát, sőt Tisza Kálmán fiát Istvánt is elejtette a választások alatt, Tisza Kálmán és pártja bizalmasan kijelentették Szapáry előtt, hogy ha ezek a fomatadorok kerületet nem kapnak, ugy ók Szapáry Gyula gróf ur ő excellenciájának »sok borsot fognak az orra alá törni, sőt attól sem riadnak vissza, hogy kiválnak a szabadelvű pártból.

Igy állván a dolog, a liberális pártban a szakadás elkerülhetetlen. Tisza Kálmán nagyon fel van háborodva és felháborodását osztja a miniszterium néhány tagja is, köztük első sorban Wekerle is, ki Tiszának rendíthetetlen híve.

Különösen nagy a felháborodás azért, — hogy Szapáry a Tisza-híveket oly kerületben léptette fel, hogy megválasztásuk nagyon kétes, — sőt bukásuk előre látható volt és hogy megválasztásukat semmivel sem támogatta, míg ellenben a fiatal magnások megválasztása érdekében még miniszter társait is harcba küldte.

Szapáry e válságos helyzetben pedig nem tud mit csinálni. Az ellenzék erősödve került ki a választásokból, saját pártja pedig a felbomlás szélén áll. Ennek folytán kabinetjének fennállása nagyon kérdésessé vált és nem lehetetlen, hogy mindjárt az új országgyűlés megnyitása után fog megjelenni a hivatalos lapban egy felsőbb kézirat, melylyel Szapáry gróf érdemeinek elismerése mellett a kormányelnökség fardalmaitól fel fog mentetni.

Debreczeni dalegylet.

A debreczeni dalegylet elnökségének évi jelentése 1891 évről.

Tisztelt közgyűlés!

Alig van városunkban olyan egylet, — ezt dicsekedés nélkül jelezhetjük, — mint a miénk, a melynek minden egyes éve annyi kellemes változatot és mozgalmas eseményeket nyújtana.

Ez év legkiemelkedőbb 3 pontja egyletünk egyik kiváló büszkesége és disztalgja Gróf Zichy Gézának városunkban egyletünk hathatós közreműködésével megtartott 25 éves írói és művészi jubileuma. A 2-ik a temesvári zenekedvelő egylet által fennállásának 25 éves jubileumára rendezett ünnepély, egyletünk itt tekintélyes számú küldöttsége által képviseltette magát. 3-ik pedig a Debreczen-Füzesabonyi vasut megnyitása alkalmával az egri dalkör tagjainak városunk kebelében történt testületi megjelenése és baráti látogatása. Ez utóbbi alkalommal a velünk rokonszenvező testvér egyleti tagok dalegyletünk vendégei gyanánt láttattak el.

A kik egyletünkben ezen év folyamán kiemelkedő e 3 nevezetesebb eseményt, valamint a »Csokonai kör« által Csokonai Vitéz Mihály születési évfordulója napján rendezett folvasási megnyitó estély alkalmával történt szerepléseit, nemkülömben mindenkor nagy látogatottságnak örvendett és kedélyességben páratlan dalestélyt figyelemmel kísérték — azok előtt bizonyára nem szenved kétséget nemes czélu egyletünk fokozatos fejlődése és haladása, sőt készséggel ismerik el az egylet folytonos fentartásának szükségét is.

Ennek legfényesebb tanúsága egyébiránt az, hogy egyletünknek a lefolyt évben is 300 pártoló, 3 új alapító és 40 működő tagja volt. Ezt igazolja a kedvező pénztári eredmény is. Az alapszabályok értelmében megvizsgált pénztári számadás szerint ugyanis 1788 frt 23 krt tevő bevétellel szemben a kiadás 990 frt 33 kr, s így a pénztári tiszta maradvány 797 frt 90 krt tesz. Ezen kívül az 1890. év végével 1250 frtot tett alapítványi tőke takerékpénztári betétként kezelve immár 1400 frtra emelkedett.

Tartott az egyleti év folyamán összesen 11 választmányi ülést, a melyen összesen 73 tárgy nyert elintézt.

Rendkívüli közgyűlés tartásának szükségére nem forgott fenn, de az egylet kebelében egy ízben sem fordult elő olyan esemény, a mely a működő tagokkal szemben az alapszabályok bármely pontjának alkalmazását tette volna szükségessé.

Részint a »Margit« furdó, részint a »Bika« szálló disztermében, részint pedig a nagyerdei »Vigadó«-ban összesen 7 dalestélyt rendeztünk,

a melyek siker tekintetében semmi kívánni valót nem hagytak fenn; ezek között azonban mindenesetre leglátogatottabb volt az egri vendégek tiszteletére 1891 év augusztus 5-én rendezett estély.

Mint az egyet iránt tanusított meleg rokonszenvnek kétségtelen tanujelét, első sorban kell felemlítenem Domokos Kálmán kir. gazdasági akadémiai igazgató tanár urnak azon szíveskedését, hogy egyetünk gyakorlati óráinak ez év folyamán is mindannyiszor megtarthattására valahányszor csak a rendes heti 2 órák kivül még rendkívüli órák tartása is szükségesnek mutatkozott, a kir. gazdasági belső tanintézet egyik nagy termének fűtés, világítással való ingyenes átengedését eszközölte. Nem különben átadta a »jogász és tisztviselői kör« is a választmányi ülések megtartására saját bérhelyiségét szintén ingyenesen. Ezenkívül a »debreczeni első takarékpénztár« tek. igazgatóság 30 frttal, Simonffy Emil zenedei igazgató ur pedig 50 frt önkéntes adomány által gyarapították pénztári bevételeinket. Egyetünk egyik rendkívül buzgó tagja néhai Mayer Ferencz pedig az 1891-ik év folyamán alatt elhalván, végrendeletileg 200 frt alapítványi tőkét, s az egyet folyó pénztára részére temetési költségek czimén 60 forintot hagyományozott. Ezen összegek azonban már a folyó év pénztári bevételeiben fognak majd szerepelni.

Az év eseményei között felemlítendőnek tartom még azt is, hogy egyetünk működő tagjai a fennálló gyakorlat alapján az egyet alapítói és a város nevezetesebb halottainak temetésén tiszteletből önként vettek részt; valamint ezzel kapcsolatban azt is felemlítendőnek vélem, mint az egyet működése iránti rokonszenvnek szintén kétségkívül bizonyítékát, hogy egyetünk ilyen gyászos eseteknél díjazott temetéseknél is igen sokszor vett részt, jóllehet ilyen funkciók teljesítését alapszabályaink értelmében működési körébe nem vette fel. Mint közreműködő mindenkor készségesen és legkisebb díjazás nélkül részt vett több rendbeli egyházi és világi ünnepélyen.

Ezekben valózva a lefolyt év eseményeit, s megköszönve ugy önöknek, mint az igazgató választmányának azon nemes buzgalmát, melylyel engem az egyet ügyei vezetése körül mindenkor készséggel támogattak, kérem, hogy jelentésemet tudomásul venni, a jelentésben felsorolt nemes keblű adakozók szives adományát közgyűlésileg is megköszönni, az alapszabályok 14 §. szerint a mai közgyűlés elé utalt tárgyakat elintézni méltóztatassék.

Debreczen 1892. január 24.

Márk Endre
kiszolgált elnök.

BELFÖLD.

Az indemnity tudvalevőleg május végével jár le. A költségvetési vitának kell tehát az új parlament legelső teendőjének lennie. Ha az ellenzék obstrukcióval fogna élni: az új képviselőházat — mint a »Magyar Újság« írja — **ujból fel fogják oszlatni.**

Politikai párbaj volt a minap Beregszászon. Az egyik vívófel Lónyay Sándor beregmezei főispán volt, a másik pedig Luby Géza függetlenségi képviselőjelölt, a ki a választáskor kisebbségben maradt. Az ellenfelek, kik a választási mozgalmak folyamán tüzeket, össze, kardpárbajt vívtak végkimerülésig. Mindketten megsérültek, a főispán sebe könnyű, a Lubyé ellenben súlyos.

A „DEBRECZEN“ TÁRCZAJA.

Az első csók.

(Ehert.)

*Az volt a nap, az volt a drága nap!
A mennyből kékje nyájasan mosolyga,
A földön dal, virág, tavaszi pompa,
Mikor téged először láttalak.*

*Mikor a vallomást elstutogád,
Régóta rejtett titkát bus szivednek —
S tekintetünk mig egymásér pihent meg,
Derekad' először karoltam át.*

*Egymás mellé ülünk; fejnünk felett
Dalogattott egy kis bohó madárka
S áldólag hullt reánk a fák virága.*

*Majd hirtelen egy felhővel megett
Elbujt a nap. Tán mondtani akarta:
„Nem láttak, szabad csókolózni. Rajta!“*

Kulcsár Ferencz.

A hold regéiből.

— Jan Neruda. —

Fo dította: ifj. Mórta Pál.

(Folytatás és vége.)

Szép ország, áldásban dus virányok, de szétszakgatott szépség, szétszórt áldások! A te néped arca csak rövid pillanatil piro, mint a hó, szerencséje is, csak addig virít, mint a fű, melynek, ha ujjad alá dugtad, már gyökerét tépted szét. A ti szép országotokat vad viharokkal árasztotta el a sors. — Az emberi

A király és a kormányválság. Jó forrásból jelentik, hogy a király ő felsége febr. 8-ikán érkezik Budapestre s titkos tanácsosait kihallgatja a politikai helyzet s a kormányválság tekintetében. A király nem csak Baross, de Szilágyi ellen is igen kedvezőtlenül van hangolva.

Mandátum helyett diszpolgárság. Mint a P.-Ll. jelenti, Vizakna város képviselő-testülete egyhangulag diszpolgárra választotta Tisza Istvánt, a kormánypart megbukott képviselőjelöltjét. A vizaknaiak — mint az idézett lap írja — ezzel a választással azt akarták bebizonyítani, hogy azért szeretik Tisza Istvánt, ha meg is buktatják.

KÜLFÖLD.

A kínai lázadás. A kínai csapatok irtó háborút folytatnak a lázadók ellen. — Több ezer ember halt meg az ütközetek alatt. A csapatok az egyik elánczolt táborban lévő lázadókat fölkonzolták.

A félhivatalos lelkiismerete. A Jiyu Shimpó című félhivatalos japáni újságnak a szerkesztője nemrég öngyilkosságot követett el, mert a lelkiismeret nagyon háborogatta a miatt, hogy a kormánytól szubvencziót fogadott el. Látszik, hogy a Jiyu Shimpó szerkesztője még csak kezdetén állott az európai műveltségnek. Nálunk nem igen történhetett volna meg hasonló eset.

A lengyelek üldözése. A wolynai kormányzóság katolikus papsága a czárnál újból panaszt emelt azon elnyomatás ellen, melyben a katolikusok Jankovskij kormányzó által részeseülnek, a ki a legszigorubbán megtiltotta a lengyel hitszónoklatot.

Belgrádi üdvözet Natáliának. A szép Keesko Natáliát nem tudják elfelejteni belgrádi hívei. Azzal a ragaszkodással vannak iránta, melyből bizonyos fanatizmust lehet kiérezni; ez a fanatizmus azonban valószínűleg nem a szép asszonynak, hanem Oroszország leányának szól. Párisba távirat érkezett most Biarritzból, a hol Natália, mint már megirtuk, betegesen fekszik, s azt közli, hogy Szerbia volt királynejeának üdvözlő iratot küldtek belgrádi hívei Danits udvarhölgy által, a ki a királyné magához hivatott. Az irat egyebek közt arra biztatja Natáliát, hogy csak térjen vissza Belgrádba, mert ott kezekednek biztonságáért. — Ennek a frázisnak alig fog valami praktikus becsét tulajdonítani Keesko Natália.

A kereskedelmi szerződések.*)

Debreczen, febr. 1.

A középeurópai nagyhatalmak a békeszövetség által politikai érdekelletéiket simították el, ma léptek rá arra a térére, a melyen gazdasági érdekeik kiegyenlítését találhatják meg. — Ma lép életbe az a kereskedelmi szerződés, mely Francia-, Oroszország és Románia kivételével vám- és kereskedelmi szövetségbe egyesít 130 millió polgár lakta területet. Mai naptól kezdve megszűnik az az anomália, melynek fő propagatora Bismarck herceg volt, hogy politikailag szövetkezett államok gazdasági harcot folytassanak egymással. Nagy rést ütött a mai nap azon a rideg és kárthatos gazdasági politikán, mely védvamos bástyákat emelt az országok határain és beköbe verte a kereskedelmi forgalom szabadságát, károsítva egymást, de sértve az országok saját érdekeit is.

A kereskedelmi- és vám-szövetséget életbe

*) Tér szükében késétt.

Szerk.

oczeán zajlása eláraszt titeket, az események vihara minden irányban, könyörtelenül szét fújja a ti virágaitokat, éltetek sudar fája alig kezd erősödni, már is eltörtött, emberi csontvázak hamui sötétlik el az eget, és a sziklák közt faldalomteljes sóhajok hangzanak — a ti dalotoknak, ha énekeltek, tul kellene harsogni a viharok zaját is, és ti mégis gyermeki álomban szenvedtetek! Nem érteket titeket, Szerencsés emberek vagytok, mert nem tudjátok, hogy mily nagy a ti szerencsétlenségetek! Ti —

— Csak hadd el öreg! Bármit is csináljunk mi, az mind nem használ semmit! Mi dolgozunk, hogy valyon az örökkévalóság számára, — azt nem akarjuk tudni. Te szintén világitasz, a nélkül, hogy tudnád miért. Isten veled öreg legény — ne haragudj, de hagyj békét nekünk is!

Kilenczedik éjszaka.

A hold sehol sem mutatkozott. Éj borult a földre, éj az égre. Most is megtettem rendes sétámat, kémelelődem mindenfelé, hosszasan megvizsgáltam minden világosabb foltot, a mely csak kevésbé is kör alakú volt — de a holdnak nyoma veszett. Ép így tesznek barátaink is, bezárkóznak szobáikba, elkülönítik magukat a világtól, hívó szavunkra, kopogtatásunkra nines szavuk; óhajtkák a magányt, még a barát gondoskodó szeretete is terhükre van. — Gondolataim áthatoltak a felhőkön is, és szellemem látta a holdat, mint bujkált az a sivar végtelenségben. — Szomoruan tért magába, gondolataiba mélyedt, nem ügyelt a világra és mégis a pályatér csak ugy elfutott mellette, mint a busuló embertől az élet.

Ma szivesen elbeszélgettem volna veled, kivált ha valami kedélyes dologról regélt volna; mert ma vendéglő asztalunk mellől, hol törzs-

lépése alkalmával örömmel üdvözöljük: örömmel, daczára annak, hogy a kereskedelmi politikának irányát nem változtatja meg gyökeresen. De ez okszerűen nem is volt lehetséges, mert a védvámról hirtelen, egyszerre nem lehet áttérni a szabad kereskedés rendszerére. Az elzárkózásnak huzamosabb idő óta követett rendszere annyi új, magában véve jogosult és oltalmat igénylő érdeket teremtett, hogy az átmenetet nélkülöző hirtelen rendszerváltozás méltán kelthetne aggályokat, s a hirtelen átmenetet feltartóztatlanul követné a megsértett érdekek védelmét követelő reakció.

Jelen szerződés fontossá teszi tartalmi jelentősége, mert nagy vívmány az, hogy a kereskedelmi politika irányát kezd változtatni: a mennyiben hat állam mondott le a vámemlések autonóm jogáról s megszüntette azt a védelmet, a melyet az agráriusok épugy, mint az ipar védelme tekintetében az iparosok követelnek és átadta az agressziót a szabad kereskedésnek. Ezentul nem kell a szabad kereskedésnek védekeznie. Támadhat; a támadási pozíció az, mely ezen szerződések egyik legnagyobb érdeme.

De fontosabb teszi a kereskedelmi szerződések ama nagy symbolikus becs, melynek a szerződés tanujele. E szerződés egyrészt a békeszövetség döntő sulyu politikai befolyásának a gazdasági térére való átvitelének kifejezése, másrészt pedig jele annak, hogy általános érvényt nyert az a tudat, hogy a politikai szövetség nem lehet kapcsolatos a gazdasági háborúval. Minden szövetség az érdekek kölcsönös kiegyenlítésén alapul: az anyagi és politikai érdekek pedig szoros összefüggésben állanak egymással. Surlódás, viszály az egyik téren is és ezek elkerülése bizonyosan könnyebb, ha az anyagi kérdések is teljesen tisztázva vannak. Így hisszük, hogy az anyagi viszonyok rendezett volta, mely a ma életbe lépő kereskedelmi szerződés eredménye, csak szilárdítani és kellemesebbé, tartósabbá fogja tenni azok politikai viszonyát is.

A kereskedelmi politikai rendszerváltozásnak okai között bizonyára számottevő a Mac Kinley és Méline által indított védvamos akció, mely a Mac Kinley-billben és az új francia vámtarifában nyert kifejezést, de másrészt tagadhatatlan, hogy a nemzetek már régóta érzik a védvamos sulyát, melyek problematikussá tették még a megelhetős feltételeit is. Oly érdekeket érintenek a szerződések, a melyekhez nemcsak a kormányoknak és parlamenteknek van szavuk, de a legszegényebb embereknek is, a kik odahaza kis földszelvényeket szántják esztendőnként egyforma szorgalommal és verejtékkel. Hogy nem mindig egyforma eredménnyel is, abban — a természet esetleges mostohaóságán kívül — nagy része van a kormányok ama tudatosan rossz politikájának, a melylyel egy évtizeden át a védvamos elzárkózás béklyóiba szorították a gazdálkodást. E rendszer sok veszedelme után és romjain új kor hajnalodását jelentik a szerződések, a melyekből felderülhet hovahamarább a nap is.

A kereskedelmi szerződés 12 évre szól. A kereskedelem tehát fel fog szabadulni ama sulyos, kínos bizonytalanságtól, a melyet a vámmok változásának folytonos lehetősége szült, meghiusítva minden biztosságot a számításban. Az autonóm tarifák széleslyes változása az, mely legtöbb kárt csinált ugy a termelésnek, mint iparnak, kereskedelemnek és természetesen a fogyasztásnak is, mert ezek a tételes terhen kívül azt a nagy kockázatot is vise-

lik, mely az időközi változásokkal összefügg, az alatt, a mely a termelés és piacra kerülés, a megrendelés és eladás közt letelik. Ennek daczára mégis gyakran vezetnek vagy a termelő, vagy a kereskedő, vagy a fogyasztó illetéktelen megkárosítására is, legtöbbször pedig megbénítják az ipartermelés és főkép az alapítás, valamint a kereskedelem terén a vállalkozó szellemet.

Jelen szerződés eredménye az, hogy a termelés és kereskedelem biztos számíttással használhatja fel egy nagy területen a termelési költség különbségeit s ily módon jobban kombinálhatja mind az előállítást, mind az értékesítést és ez kifejleszti az egészséges konkurrencziát, a nélkül, hogy a fenntartott vámmokban ne lenne elég egyensúly az adózási viszonyokban levő különbségek kiegyenlítésére.

Ez a földolog a szerződésnél, ez ad annak rendkívüli fontosságot. Ezzel a nagyfontosságú ténynyel szemben sokkal kisebb jelentőségű, hogy az egyes tarifa-tételek mennyivel szállítottak le. Mert hiszen a kereskedelmi forgalomnak és ipari fejlődésnek sokkal inkább van szüksége a tételek állandóságára, mint sem azok lejjebb szállítására.

A kereskedelmi szerződés türethető jelentéremt és jó jövőt ígér. Benső meggyőződésünk, hogy a ma életbe lépő kereskedelmi szerződés csak első lépés egy irány felé, mely le fogja hullatni azon korlátokat is, melyeket a mostani szerződésnél csak mérsekélni, vagy változatlanul fenntartani kellett. A ma életbe lépő kereskedelmi szerződés egész Európát a gazdasági szabadelvűség ujjaébredésére készíti elő.

Freystadtli Sándor.

Határidő-naptár.

- Febr. 6. A nőegylet kartonbálja a »Bika«-szállodában.
Febr. 6. A kőműves iparosok bálja a Margit-fürdőben.
Febr. 8. Hajduvármegye közigazgatási bizottságának havi ülése.
Febr. 10. A csizmadia ifjuság bálja a Margit-fürdőben.
Febr. 13. A fizetéses tüzoltók bálja a Margit-fürdőben.
Febr. 14. Alföldi takarékpénztár közgyűlése.
Febr. 15. Hajduvármegye közgyűlése.
Febr. 17. Joghallgatók táncestetélye a »Bika«-szállodában.
Febr. 18. Mészáros ifjak bálja a »Bika«-szállodában.
Febr. 18. Az új országgyűlés megnyitása.
Febr. 20. A kereskedő ifjak önképző egyesületének huszonöt éves jubileuma.
Február 20. Acs ifjuság bálja a Margit-fürdőben.
Febr. 21. Jubiláris táncestetély a Bika disztermében.
Febr. 21. Ipar és kereskedelmi bank közgyűlése.
Febr. 25. Zártkörű thea-estély a Margit-fürdőben.
Febr. 27. Függetlenségi párt bálja a Margit-fürdőben.
Február 27. Tiszti táncestetély a »Bika«-szállodában.
Márcz. 5. Az evangélikus filléregylet theaestetélye a »Bika«-szállodában.
April 23. és 24. Lóversenyek Debreczenben.

Ujdonságok.

* **A kereskedő ifjak önképző egyesületének jubileuma.** »A debreczeni kereskedő ifjak önképző egyesülete« a kereskedő társulat védnöksége alatt fennállásának huszonötödik évfordulója alkalmából 1892. évi febr. hó 21. vasárnap emlék-ünnepélyt és ezzel kapcsolatosan az »Arany Bika« szálloda disztermében zártkörű táncestetélyt rendez, melyre czimzettet tisztelettel meghívja. A rendező bizottság: Ifj. Lichtensteia József, egyesületi elnök. Bárdos Géza, egyesületi alelnök. Gyenes Lajos, b. alelnök. Donogán István, b. pénztárnok. Bészler Gyula, b. ellenőr. Kohn Lipót, b. jegyző. Antalovits Gyula, Áron Jenő, Bonyáts Emil, Biró József, Biró Bela, Bakos Kálmán, Bosznay István, Bérczy Pál, Borsy Lajos, Bornyás József, Boros Lipót, Buzágh János, Dospoly János, Droppa Emil, Dávidházy Kálmán, Csepessanyi Sándor, Engeszer József, Erdélyi István, Farkas János, Faller Gyula, Fürst Odón, Félegyházy Janos, Frits Károly, Friedmann Jakob, Fogolyán Bogdán, Feischl Károly, Geréby Flúó, Györfly Aladár, ifj. Gyürky Sándor, Ginzery Sándor, Gaál Péter, Glück Antal, Gottlieb Emil, Havas Kálmán, Hajós Antal, Hegyi Albert, Irsay Miklós, Irsay Gusztáv, Jánosy József, Jurinits Bela, Joanovics Tivadár, Kardos László, Kaszanyitzky Endre, Kövy Lajos, Kovács Károly, Köncs Antal, Leidenfrost Ármán, Lészay Ernő, Mayer Emil, Mayer János, Molnár Ferencz, Molnár László, Mayering Gyula, Mocsary Lajos, Merza Márton, Nagy Árpád, Novák Sz. Albert, Pály István, Pucser Károly, Pájer József, Pozsgay Antal, Peisner Soma, Péterffy Benő, Rochlitz Arthur, Rickl Géza, Rajcs Gyula, Reiner Mór, Ricsy Károly, Sándor Lajos, Somossy István, Szabó Kálmán, Szabó Miklós, Szabó Sándor, Szacsavay Zoltán, Stern Győző, Stern Ármán, Schranz Aladár, Schwartz Alajos, Schwartz Vilmos, Tóth Bela, Trendler István, Trocsanyi Sándor, Ungár Albert, Vágó Andor, Veszter István, Váralyi Elemér, Winkler Márton, Zsorna Gyula bizottsági tagok. Belépti-díj a táncestetélyre: személyenként 1 frt. Páholy jegy 2 frt. A páholyba lépőknek személy-jegyet is kell váltaniok. Jegyek előre válthatók: Zádor Lajos, Gyenes Lajos, Szent-Királyi Tivadár és ifj. Gyürky Sándor urak üzletében. Páholy-jegyek Zádor Lajos ur üzletében kaphatók.

Az ünnepély sorrendje.

1892. február 20-án, szombaton:
1. Este 8 órakor ismerkedési estély az Arany Bika szálloda éttermében.
1892. február 21-én, vasárnap:
2. Reggel 8 órakor hálaadó isteni-tisztelet az ev. ref. nagytemplomban, a keresk. ifj. önképző egyesülete dalköre közreműködésével.
3. Reggel 9 órakor hálaadó isteni-tisztelet a r. kath. templomban, a debreczeni daleylet közreműködésével.
4. Dél előtt 11 ó. disz közgyűlés a város-háza nagy tanácstermében.

A közgyűlés tárgya:

a) Elnöki megnyitó id. Csanak József egyesületi diszelnök által.
b) Visszapillantás az egyesület múltjára, írta és felolvassa Glück Antal egyesületi titkár.
c) Szavalt. Alkalmi költemény Rudnyánszky Gyulától.
d) Elnöki zárbeszéd ifj. Lichtenstein József egyesületi elnök által.
5. Délben 1 órakor az egyesület megalapító arczképének ünnepélyes leleplezése az egyesület helyiségében.
6. Délben 2 órakor társas-ebéd az Arany Bika szálloda disztermében. — Ebéd-jegyek személyenként 2 és fél forintjával előre váltathatók Zador L., Gyenes Lajos, Szent-Királyi Tivadar és ifj. Gyürky Sándor urak üzletében.
7. Este 9 órakor táncestély.

Polgármesteri jelentés: Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester a mult január haváról szóló jelentését a következőkben terjesztette a közigazgatási bizottság elé.

(1) Rendőrség. A rendőrség összesen 115 egyént tartóztatott le, közülük 12-öt lopás vétségé miatt, — az utóbbak átis adatai a kir. ügyészségnek. A városról eltoloncoltak, keresztlül toltoncoltak, s kiutasítottak összesen 74 csavargót. — 2. Iparügy: A rendőrfőkapitányság összesen 20 egyéneket adott iparigazolványt. Ipartörvény-ellenes kihágásokért 9 egyént büntettek meg. 115 darab munkakönyvet, s 2 darab ideiglenes igazolványt adtak ki. 3. Katonai ügy: A városban idező katonák létszáma összesen 1692 volt melyhez még 407 lo járult. A lakossághoz elszámlálva 15 ember és 2 lo volt, továbbá még 2 áttutató tábornokot, 3 törzs és 5 főtisztet számláltak a lakossághoz el. 2 előfogatot adtak. 4. Adóügy: A lakosság állami adója volt: a mult évekről 12. 142 frt. 30 kr. folyó évről 4264 frt. 61 kr. késedelmi kamat 486 frt. 48 kr. összesen 16. 772 frt. 39 1/2 kr. Továbbá befizettek adók fejében: 104 frt. 34 kr. hadmentességi díjat, 415 frt. 52 kr. idegen adót, 203 frt. 10 kr. idegen illetéket, 52 frt. 15 kr. iparkamarai költséget, 141 frt. 59 kr. járda adót, 39 frt. 40 kr. közmunka váltásót, 6426 frt. 05 kr. utadót. 5. A községi bíróság összesen 307 upanasz érkezett be, melyből elintézték ítélet által: 108 közbeszóló végzéssel 52 ügyet, egyeség által 32 ügy jött létre, s 212 ügyben pedig megszüntették az eljárást, elintézték tehát 304 darab ügy, melyből 3 maradt hátralékban. Vidékről 51 megkeresést küldtek. Elrendeltek 45 végrehajtást — melyből 35-öt fogatosítottak. Árverés pedig 22 volt elrendelve. Felebbezés 17 történt.

2. Összeomlott ház. A tegnapi délelőtti órákban összeomlott Kut-utca egyetlen emeletes háza. Régi roskadozó épület volt már, eddig is csak az imádság tartotta fent. Nagy recsegés, ropogás támadt, porfelleg borította be a házat, s a falak óriási robajjal zuhantak le az utca sarába, de a tetőt néhány faoszlop megtartotta. A ház emeleti szobájában beteg öreg asszony feküdt, fekszik már valami 14 év óta, kifélt mindenki azt hitte, hogy a lezuhanó faltömegnek agyon nyomták, de a csodás véletlen szerencsére megőrizte életét. A butorokban sem történt semmiféle kár, nem tört el egyetlen egy üveg poharacska sem, pedig az almárium épen a fal mellé volt állítva. Meg maradt minden a legszebb rendben a régi helyén, s a szobába, melynek falai leomlottak, mint valami nyílt színpadra be lehetett látni. Jókai egyik regényében, a Kárpáthy Zoltán, — van egy ily jelenet leírva, csak hogy mig ott alig valamit, itt mindent meglehetett menteni. A házat, melyet a polgármester és városi főmérnök is megfogtak tekinteni, valószerűleg lefogják bontani, és aligha építenek mostanában a Kut-utczában emeletes házat.

Iskolakerülők. A rendőrségnek igen sok vesződése van az ugynevezett iskolakerülőkkel. Mindig nagyobb és nagyobb az iskola mulasztók száma, s egyre több és több szület kell megidézni a büntetőszek elé. Pedig a szülek igen sokszor nem érdemesek a reájok mért szigoru büntetésre, mivel oly szegények, hogy gyermekeiknek kellő lábbelit sem tudnak venni. Ép ez az oka annak a sok mindenféle nyavalyimádottságnak, melyek miatt az iskolákat be kellett zárni, hogy a szegény szülek a szigoru büntetéseket kikerülendők, gyermekeiket télviz idején is ringyes-rongyos bocskorokban küldték az iskolákba, hogy mig a lucokban odáig érnek halálos betegségeket szedjenek magukba.

A debreczeni gazdasági egyesület tagjai fölkéretnek, hogy e hó 7-én azaz vasárnap, d. u. 3 órakor a városháza nagytermében, a gazdasági és intéző bizottsággal együtt tartandó értekezletre megjelenni sziveskedjenek. Tárgya Hortobágyon rendezendő szándékolt állatdíjazás. — Névre szóló meghívók nem küldetnek. Az elnökség.

Szólj igazat, betörök a fejed! Dr. Pályi Ede hírlapíró s a nagyvárad kerékedelmi és iparkamara tisztviselője, a »Nagyvárad« című lapban leleplezte azon botrányos visszaéléseket, melyek a nagy-szalonti képviselő-választás alkalmával elkövetettek. E leleplezések országsszerte megdöbbenést keltettek s a nagyszalontaiak a választás ellen petícionálni készülnek. A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara a teljesen tárgyilagos és személyes tapasztalatokon alapuló czikk közö tételéért a fegyelmi választmány elé akarja állítani Pályi Edét. Még kitélik a nagyvárad mamebukottól, hogy Pályi Edét, ki egy országos botrányt leplezett le, elítélik!

Számonkérészek a megyén Hajdúvármegye főispánja e. hó 9-én az az kedden számonkérészeket tart.

Ev. ref. iskolaszék. Simonffy Imre kir. tanácsos, főgondnok elnöke alatt f. hó 4-én tartotta alakuló gyűlést. Elnöké egyhangulag Némethy Lajos lelkész ur választott meg, kit küldöttség kért fel a tisztség elvállalására; K. Tóth Kálmán lelkész és Szabó Kálmán presbyter voltak a küldöttek, kikkel együtt megjelent az új elnök a gyűlésben. Simonffy főgondnok szép üdvözlő beszédet intézett hozzá, mire Némethy Lajos meghatóttan mondott köszönetet. Aztán a leánynevelő intézet felügyelő bizottság választotta meg, kibővítvén azt két új taggal. E bizottság áll: Elnök: Némethy Lajos; tagok: Könyves Tóth Kálmán, Kiss Albert, Dicsőfi József lelkészek, Csanak József, Tóth Sámuel, Dr. Szabó József presbyterek és hivatalánál fogva Dóczy Gedeon igazgató-tanár.

Debreczen város gázfogyasztása. A városi főszámvérvonal által kiadott kimutatás szerint Debreczen városának az elmúlt január hóban összesen 2198 frt. 83 kr. kiadása volt a gázvilágításra. A világításra kiadott összeg a következőkig oszlik meg: utczák világítása 1750 frt. 45 kr. termek és irodák világítása 358 frt. 74 kr. könyvnyomda 41 frt. 58 kr. börtön helyiség s folyosók világítása 48 frtba került.

Debreczen város közegészségügyi állapota. Debreczen város főorvosa, dr. Sárváry Gyula a f. évi január hóról szóló jelentését beterveztvén a közigazgatási bizottsághoz, a következőket jelenti: A közegészségi állapot, az előző havihoz viszonyítva javult. Az influenza is csak szóróványon fordult elő, a ragályos betegségek sem dühöngtek. Roncsoló toroklobban csupán 3 haláleset történt.

Kórházi botrányok Nagyváradon. A biharmegyei hírhedt közkórháznak ismét nagy baja van. Januárius havában történt, hogy egy hólyagos himlőben megbetegedett férfit nem akartak a kórházba befogadni, mert a megye még mindig nem gondoskodott arról, hogy ragályos betegek számára elkülönített hely legyen a kórházban. A szegény beteg aztán a városi járvány-kórházhoz vándorolt de itt sem akarták felvenni. Végre mégsem hagyhatták a ragályt az utczán s befogadták a megyei közkórházba. Itt a beteg meghalt, a ragályt pedig megkapta több — eddig négy — beteg. Most már maga a megyei közkórház vált járványkórházzá. Ha még több hasonló megbetegedés fordul elő, becsukják a kórházat s akkor az ujjában jelenközött megyei és városi betegeket nem lesz hova elhelyezni. Orvosi körökben nagy a felháborodás — a város ellen, a mely elmulasztotta gondoskodni arról, hogy a kórházba elkülönített osztály legyen ragályos betegek számára. A kórház betegek között is nagy a pánik, mert félnek a haláltól s több beteg, bár alig tud járn, menekülni akart a kórházból. A kórházi orvosi kar alig tudja, mihez kezdj n kétségbeesett helyzetében.

Tóth József nagyvárad ev. ref. segéd-lelkész, lapunknak tehetséges és szorgalmas munkatársa, »U n a l o m ó r a i r a c z.« alatt közelebb egy kötet tárcazcikket fog kiadni, mely Kutasi Dániel nagyvárad könyvkereskedő kiadásában jelenik meg. Tóth Józsefnek, ki debreczeni születésű, szép tehetségét és eleven tollát jól ismerik lapunk olvasói s éppen azért reméljük, hogy tömegesen fogják a fiatal író művét megrendelni.

Válopör egy betű miatt. Erdékes esetről beszélgettek vasárnap este a nagyvárad köröda-estélyén. Az estély egyik rendezője egy budapesti ismerőséhez, a kit már előbb felkért, hogy vegyen részt a köröda-együttel mulatságnak, két nappal az estély előtt sürgönyözött: »Estély vasárnap. Jöjjön és hozza a báli ruháját.« Rendező tervet, táviróhivatal végéz. A sürgönyt a budapesti úriember így kapta meg: »Estély vasárnap. Jöjjön és hozza a Sáli ruháját.« A sürgönyt a címzett neje kapta meg, a kit a feltékenység ördöge rögtön kiozni kezdett. Hiába erősködött a férj, a nő nem akarja elhinni, hogy a »Sáli« nem titkos imádottságnak az ő urának s elkeseredésében most válni akar. A szegény férj most kétségbeesve keresteti a távirat kéziratát, melyből ki fog derülni, hogy neki van igazza.

Ujremény a tüdővészesekeknek. Mikor Koch tanár, a berlini tudós orvos, azzal állott kollegái elé, hogy felfedezte a tüdővész gerjyitását, a titkát: az egész világon elterjedt a hír, hogy új megváltója van az emberiségnek. A civilizált világ legszörnyűbb betegségeit reméltek megbéníthatni a tuberkulinál, mely beoltás után — mint akkor hitték — minden tuberkulózist meggyógyít azzal, hogy a bacillusokat előli. Azóta a nagy csa-

lódások óvatossabbá tették a reklamot s Koch tanár minden érdemei daczára sem szerepel többé megváltóként, sőt örülnie kell, hogy kisebb kompromittált helyzetében nem mentek odáig irigyl, hogy sarlatánnak híreszteljék. A derék tudóst, mint Berlinből táviratozzák, nem riasztotta el a fiaskó s az első sikertelen kísérlet óta is folyvást törí a fejét a tuberkulin tökéletesítésén. Ez állítólag sikerült már neki. A Post szerint az eredményeket legközelebb részletesen fogják nyilvánosságra hozni. Ámbár az eddig tapasztalatokon okulva nem fogadunk el minden diadalhírt, melyha egyebet nem is, de annyit bizonyosan jelent, hogy az orvosi tudomány egy pillanatig sem szűnt meg a tüdővész gyógyításának rendkívüli fontos kérdésével foglalkozni. Végre is a siker legelső feltétele a kitartás. A szegény betegek legalább reményt meríthetnek belőle.

Gyászjelentés. A legmélyebb fájdalommal tudatjuk a jó férjnek, szerető apának, testvérnek, vőnek, sógnak kiskirándi és nagyvárad Nánássy Gábornak, az első magyar általános biztosító-társaság tisztviselőjének, folyó évi február hó 6-án, reggel 8 órakor, életének 31-ik, boldog házasságának 5-ik évében, hossz-szas szenvedés után történt csendes elhunytát. Idvezült halottunk földi hamvai f. évi február hó 8-án, délelőtt 10 órakor elébb a Szechenyi-utczán 1786. sz. háznál, majd a kistemplomban, az ev. ref. egyház szertartása szerint tartandó rövid ima után, a czepléd-utczai sírkertben helyeztetnek végső nyugalomra. Mely vég-tisztelettel rokonainkat s a résztvevő közönséget tisztelettel meghívjuk: Debreczen, 1892. febr. 6. Özv. Nánássy Gáborné, Gáll Terézia, leánykája Gabriella; Gáll József ipa; Kaffka Terézia napa; Nánássy Miklós, neje Drageni Matild; Ferencz és László gyermekeikkel, Nánássy Erzsébet, férje Tóth Auréllal; az összes rokonok nevében is. A temetést Dankó M. temetkezési intézete rendezi.

Egyházi előléptetés. — Szakszó Rezső legidősebb mester-kanonoknak, Szent László királyról nevezett nagyvárad kispósnak és debreczeni plébánosnak a krasznai főesperességre való fokozatos előléptetését ő felsége jóváhagyta.

Vakmerő lopást vittek véghez esütörtökön éjjel az első magyar ált. bizt. társulat nagyvárad ügynökségének irodájában, — mely a város legelőkelőbb részén, a szt. László téri takarékpénztár épületében van. — A szolgál, ki az üzletet reggel kinyitotta, a földszinti üzlet vasajtáját reggel behuza találta, de nem volt bezárva. Azaltok felváltak törve, irományok szétszórva. Mintegy 500 frt-ot vittek el. A lopást a körülményekkel ismerős egyének követelték el. A rablás nagy feltűnést keltett. — Debreczenből azonnal Nagyváradra ment egy fotisztviselő. A rendőrség nyomozza a tetteseket.

Sétahangverseny. Holnap d. u. 4 órakor a katonai zenekar sétahangversenyt rendez a következő valogatott műsorról: 1., Induló. 2., Nyitány a »Tolvaj Szarka« operából, Rossinyitól. 3., »Nagy Bees« keringő Bayerltől. 4., A két csalóagny; Meekeltől. 5., Nagy egyveleg, Czapektől. 6., Részlet az »Ördög Róbert« operából, Meyerbeerltől. 7., Ngyes az A f r i k a i n ö - ből, Strausztól. 8., Esti harangszó, idyl Eilenbergől. 9., Egyveleg a »Tengeri rablók« operából, Sullivantól.

A Vénusz és Jupiter találkozásása. A deris esti égen két káprázató fény, nyel tündöklő csillagot láttunk most nyugat felől. Az égboltozat két legragyogóbb bolygója ez: a Vénusz és a Jupiter. A tündöklő Vénusz jobbra áll a s rohamosan közeledik a Jupiterhez. Február 5-én este már egészen közel értek egymáshoz; 6-ikán délelőtt elhaladtak egymás mellett s az esteli órákban helyet cserélnek. Mig 5-én a ragyogóbb Vénusz még jobbra állott, 6-ikán este már balra fog állani és pedig még közelebb, mint 5-én. Azután ismét elváltak egymástól a két csillag.

Jogász-táncestély. Miután a f. hó 17-én rendezendő jogász táncestélyre a meghívók már szétküldettek, mindazok, kik meghívót tévedésből nem kaptak, vagy arra egyáltalán igényt tartanak, legyenek szivesek ebből a felhívással a rendezőség bármely tagjához fordulni. Tisztelettel a rendezőség.

Talyigásbál. Minden hetnek megvan a maga szennázios mulatsága. Ilyen volt a mult heten az »urihetes bál«, s ilyen lesz a jövő heten a »talyigásbál«, melyet mint a falragaszokról olvashatjuk, derék talyigásaink e hó 14-én az »Elizium« című híres vendéglő disztermében fognak megtartani. A bál, habár meghívók nem lesznek is szétküldve, igen fényesnek ígérkezik. Mert az ügybuzgó rendezőség, a csekély 50-kr. belépti díjért oly sokat ígér, hogy azokat szinte alig merjük elmondani. A rendezőség szavai ugyanis ezek: egyszersmind tudósítjuk, hogy a bállestéjen 12 táncrendező és 2 bálkirálynő fogja az n. e. közönséget kiválogva kiviradtilag mulattatni kezdet 7 órakor. A zenét Nagy Lajos népzene-kara szolgáltatja. A hölgyek kéretnek minél egyszerűbb toilleteben, s a férfiak pedig a hagyományos löcs néklül megjelenni.

Köszönetnyilvánítás. — Azon nagy részvét, melyet a t. rokonok, barátok és jóismerősök korán elhunyt feledhetlen nőm temetésére alkalmával iránymában tanúsítottak, kötelességemmel teszi ez uton is halás köszönetemet nyilvánítani. Debreczen, 1891. febr. 6. Németh Gyula gyermekeim s a nagyszülők nevében is.

Értelemes tolvaj. Bátran megérdemli-e nevet gácsér Kovács Jóska, egy fiatal b-ujvárosi kocsislegény, kit még a folyó hó 2-ik napján jelentettek be a rendőrségnél lopás miatt. A derék fiu ugyanis az említett nap éjszakáján özv. Nagyvárad Andrásné Péterfia-utcai lakosnó udvarából kilopta az ott szolgáló kocsis 37 forintot érő ruhaneműt. S aztán az értelemes ember, mivel tudta, hogy a zsigóban könnyen elcsiphetnék vele, felült a Debreczen-Büd Szentmihályi kalarabé vasútra s elzónázott — Dorogra. Dorogon azonban csak addig időzött, — bizonyára az olajos koszt nem tetszett neki, — mig a portékákon tul nem adhatott, aztán tegnap ismét visszazónázott városunkba. A rendőrség azonban, mely várva várta Jóska, még az állomásnál nyakon csípte, s úgy vitték be nagy diadalommal az I-ső kerületi kapitánysághoz. A fiu tagadásban volt ugyan, de mivel a tanúk és többféle körülmények, no meg a zsebében talált olajos pecsétes 5 forintos bankó — ritka pénz ez a Jóska gyereknél, mind ellene vallottak átszolgáltaták a fiut a kir. járásbírósnak.

Az »Iparos-kör« által január 31-én tartott táncvizigalom alkalmából utólag még közvetkező felülízetések folytak be: Malatinszky Ferencz 2 frt. Szedlák József 2 frt. Vadon Sándor 1 frt. Zeligler Ede 1 frt. Tóth Györgyné asszony 1 frt. Együtt 7 frt.

Próbabál. Nagy Imre előnyösen ismert táncitanító f. hó 14-én, azaz vasárnap, a Margit fűrdő disztermében, táncitanításának bevezése — alkalmából próba-vizsgával egybekötött zárkörű táncvizigalmat rendez. Kezdeté 8 órakor Belépti díj tetszés szerint.

Nyilvános köszönet. A debreczeni esizmadia iparos ifjuság beteg segélyző egylet pénztára javára Pongó Lajos és Kurucz Miklós urak, társulatunk buzgó és faradhatatlan elnökei, 2—2 forintos adományoztak, ugyis szintén Kupecz Mihály ur 2 forintot és Kocsis István ur mint a betegsegélyező egylet egyik tagja, 1 forintot, mely nemes tettéért halás köszönetemet nyilvánítom az egylet nevében: Varkoly József, ifjusági Elnök.

Czukros mandula-estély. Egy helybeli, fiatal orvos holnap az az vasárnap este czukros mandula estélyt rendez a Kis-Pipában.

Liqueure. Fränkel Adolf és fia i bialai (galicziai) liqueure-gyárának lapunk mai számában közölt hirdetését, mely gyár több liqueure-speczialitást készít, ajánljuk olvasóink figyelmébe.

Moderne farsangi kép.

Csörgős bohóc sapka. — Üres pezsgős flaska. — Katzen-jammeres gyomor. Fénylő csillarok. — Magyarik andalító zenéje. — Matjes-hering. — Poudre á la Blaha. — Tánczó párok. — Göndöritett frou-frou. — Zalogházból kiváltott frakk. — Sarkantus eszima. — Bécsi pirostit. — Tiltott csökök, rabolt gyönyörök, kéjes pillanatok. Duelum és beütött oldalbordák. — Sariból, urihetes és talyigásbál, calicot, regatta s Zion bál, no meg a fiakkeres kránzhen. Megszóktetett bálkirálynők, házasságtötesek. — Aggancsos férfiek. — Sárba tiport róza bimbók. — Mámoros arczok, almatlan éjszakák. Titokban sirt könyvek, kifizetetlen számlák. — Paesuli illatár. — Kaczer pillantások. — Souper csárdás, dobogó szivek, pihegő kebel. Buta cottillon rendező, új pesti hatos borra való. — Divatos hazugságok, lenese menu egész heten át. — Alnok szívű gavarok, hiszékeny lánykák; majdpapa — mama, s siró baba. — Fuces-ba ment menyének, — Rigólettó nótája. — Lángoló szivek, — üres pénz-tárczák, — kettétört monokli, »bock« szivarvég, — hamu, —összetépett levélpapirkák, — több ranczok az arczokon, — megtört fényű szemek, — állott kebelek, — utolsó sohaj, — zokogó anya, — temetés, — kaczagó kedves, — Krach, — viveur, — roué, — dominó, — báli deizit, — snehelig halinagyk és mind-ezekután — Hamvazó szereda. — cz.

Szerkesztői üzenet.

Fehér arcz. A beküldött költemények elég fig elemel-méltok, de nem találunk közöttük közöletét. Legjobbák még az anakronoi utazatok s szerzőjüknek a forma iránti érzéke remény ad arra, hogy gondos önképzés mellett idővel még sikerült verseket is fog írni. »Hóvirágok.« Elolvadtak a papir kosárban! »Sokat szenvedtem.« M még többet szenvedtünk, mig rettenetes kéziratalán is rettentőbb versét végig-betűztük!

Felelős szerkesztő: Kósa Barna. Kiadók: Szinay Gyula főszerkesztő, és Dr. Bakonyi Samu főmunkatárs.

Csúsz, kőszvény, tagszaggatás, fejfájás, csípőfájdalom, hátfájdalom stb. ellen legjobb bedörzölés a Richter-féle Horgony-Pain-Expeller. Több mint 20 év óta a legelső családban ismeretes mint fájdalom-nyíltó szer és majdnem minden gyógyszerárban kapható 40 és 70 kr-ért. Minthogy utánaások léteznek, ennélfogva mindig határozottan: »Horgony-Pain-Expeller« kérendő. 492. (III.) 17-4.

Haszonbérbe adás.

A debreczeni ref. egyház tulajdonába levő következő földek, ugymint:

1. Ugynevezetti macsi és mátai utszélen eső 34 és $\frac{17}{90}$ nyilas, vagysis 190 hold és 700 □ öl területű tanyaföld.

2. A Kádár-dűlőben levő 32 és $\frac{6}{90}$ nyilas, vagysis 180 hold és 600 □ öl területű tagföld.

3. A Csonka-dűlőben levő 14 és $\frac{77}{90}$ nyilas, vagysis 83 hold és 900 □ öl területű tagföld.

4. A Percz-dűlőben levő 32 és $\frac{12}{90}$ nyilas, vagysis 180 hold és 1300 □ öl területű tagföld.

5. A leánynevelő intézeti ház után eső 42 hold és 1429 □ öl területű onódi tanya földek a debreczeni ref. egyház 456/891 g. sz. b. számú végzése folytán, az 1892. évi október hó 1-étől, az 1-től 4-ig megjelölt földbirtokok 12 évre, az 5-dik pont alatti onódi föld 6 évre a f. évi február hó 17-dikén délután 3 órakor a ref. egyház tanácstermében tartandó nyilvános árverésen haszonbérbe adatnak, melyre az árverelni kívánók azon megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az árverési feltételek a ref. egyházi hivatal iródjában megtekinthetők. (49.) 1.

Debreczen, 1892. február 6.

Otrokocsi Végh János,

a deb. ref. egyház algondnoka.

Rickl József Zelmos

DEBRECZENBEN,

Ajánl

petroleumot

(tisztá nem gyulekony)

liter számra . 16, 18 és 20 kr.

császárolajat . . . . . 26 ..

király olajat . . . . . 30 ..

továbbá:

MAGYAR- és FRANCZIA-COGNACOT.

Cuba-, Jamaica- és Ananás-rumot,

Pecco, Mandarin, Császár, melang Souchong

TEÁT, (3.) 5-

TEA-SÜTEMÉNYEKET,

déli gyümölcsöt,

legfinomabb czukrot, kávét, csokoládét

és minden fűszerszakmába tartozó árukat

a legjutányosabb napi áron.

Szives tudomásul!

A közelgő farsangra nagy választékban érkeztek raktárra

BÁLI SZÖVETEK,

szines selymek,

FRANCZIA VOILE-OK,

atlasz, satin és batiszok,

továbbá: LEGYEZŐK, VIRÁGOK, CSIPKÉK,

báli belépők,

melyeket igen olcsón árusítunk el.

SZABÓ LAJOS FIAI

DEBRECZEN, RÓZSATÉR.

Mintakkal kívánatra készséggel szolgálunk.

(8.)

23.-

Utezai lakás kiadó május 1-re

nagy-uj-utcza elején az 1708-dik számú emeleti házban

és udvari lakás

Széchenyi-utczán 1812. szám alatt.
(40.) 2.-

2897/91. tk.

Árverési hirdetményi kivonat.

A p-ladányi kir. járásbíró mint telek-
könyvi hatóság közhírré teszi, hogy Marjai
Ferencz végrehajthatónak Hegedüs János vég-
rehajtást szennedő elleni 30 frt. tőkekövetelés
és jár. iránti végrehajtási ügyében a debrecze-
ni kir. törvényszék a p-ladányi kir. járásbíró-
ság területén levő, a p-ladányi 2859 sz. tjkvbe.
fekvő A. I. 1. 5. 6 sor. 1046/a. 4677/a. és 5986/a hr-
sza. Egri Zsuzsanna szorgalmijogával terhelt in-
gatlanra az árverést 532 frthban ezennel meg-
állapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy
a fennebb megjelölt ingatlan az 1892 évi febr.
hó 20-ik napján d. e. 9 órakor a tkvi. ható-
ság árverési csarnokában megtartandó nyil-
ványos árverésen a megállapított kikiáltási áron
alól is eladatni fog. —

Árverezni szándékozik tartoznak az in-
gatlan becsárának 10%-át vagyis 50 frt. 32
krt. készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz.
42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az
1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt igaz-
ságügyminiszeri rendelet 8 §-ában kijelölt
óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez
letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170 §-a ér-
telmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges
elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismer-
vényt átszolgáltatni.

Kelt P-Ladányon, a kir. Járásbíró mint
teleknyvi hatóságnál 1891 nov. 12-én.

László
kir. albiró.

(46.) 1-1.

Cs. kir. országosan szabadalmazott finom liqueur gyár

Alapítottatott 1850-ben. — 20 kitüntetés és elismerő oklevél.

Fränkel Adolf és fiai, BIALA (Galiczia),

ajánlják jutalmakkal kitüntetett

lengyel liqueur-különlegességeiket

Kontuszówka, köménymagos, Allasch stb.

Mindenféle faju és kitünő-
ségeiről elismert minőségű liqueur-ök, vadászati
és uti liqueur-ök, különlegességek régi szeszes italokból.

Kapható: minden előkelőbb csemege-, fűszer-üzletekben, czukrázda és kávéházakban.

Elárusítók kedvezményben részesítettek. Árjegyzékekkel ingyen szolgálunk.

(47.)

1-22.

Légen szárított természetes istálló-trágya

NEUMAN TESTVÉREK

aradi szeszgyári hízaló istállóiból.

50%-nál több szerves anyaggal.

Ára 100 métermázsánként, zúzott állapotban, az aradi vasúti állomásra szállítva
200 forint.

Kizárólagos képviselő Magyarország, Horvátország és Szlavonia részére

SZÁVOSZT ALPHONS

magkereskedése és gazdasági cikkek üzlete

BUDAPESTEN, V., ARANY JÁNOS-UTCZA 11. SZÁM.

(48.)

ugyanott kaphatók a legkitünőbb

1-5.

here-, fű-, konyhakerti- és virág-magvak,
valamint

MINDENNEMÜ GAZDASÁGI CZIKKEK.

Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

DEBRECZENI és BUDWEISZI GYÁRTMÁNYÚ

agyag kályhák,

Dolhai, Chiznovizi, Nadrági és Friedlandi vaskályhák

fa- és szén-fűtésre,

szabályozható köpeny- és Meidingi-kályhák

acél vagy zománcos köpenynyel.

Legnagyobb raktár korcsolyákban:

HALIFAX, MERCUR, MATADOR és ROHONCZY

rendszerekben, sima pallirozott és állanyozott (nikl) kivitelben.

TENGERI-KÉZI-MORZSOLÓK

különféle rendszerek szerint.

Tánczos R.-féle szabadalmazott (patent) tüzmentes betörés ellen biztosított

PÉNZSZEKRENYEK

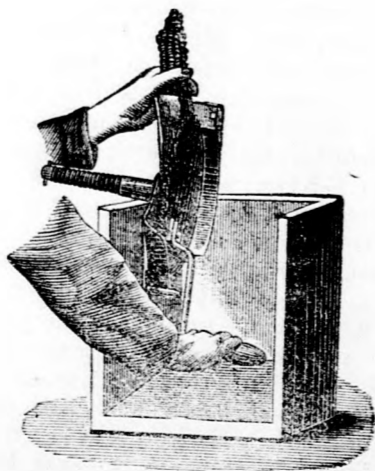
egyedüli képviselete

TÓTH GYULA

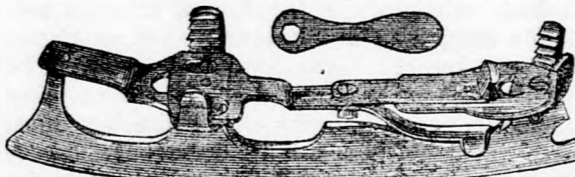
ELŐBB

TÓTH LAJOS és TÁRSA

vasár-üzletében, Debreczenben, a városháza alatt.

(6.)

—10.

